

NOTAT

16. november 2005

Høringsnotat vedrørende udkast til lovforslag om ændring af lov om aktieselskaber, lov om anpartsselskaber, lov om visse erhvervsdrivende virksomheder, lov om erhvervsdrivende fonde, lov om det europæiske selskab (SE-loven) og lov om Det Centrale Virksomhedsregister

1. Indledning

Forslaget er sendt i høring den 29. juli 2005 med høringsfrist den 2. september 2005 til i alt 91 myndigheder, organisationer m.v.

Der er modtaget høringssvar fra 41 af de 91 hørte myndigheder, organisationer m.v. En række af disse høringssvar er modtaget efter høringsfristens udløb. Heraf har 19 haft bemærkninger til forslaget.

De væsentligste bemærkninger fra de hørte parter til de enkelte emner i lovudkastet gennemgås og kommenteres nedenfor. Høringssvarene har desuden givet anledning til nogle redaktionelle ændringer og præciseringer. Disse ændringer ændrer ikke ved substansen i de pågældende forslag og omtales derfor ikke nærmere i dette høringsnotat.

Hvis der til et konkret forslag udelukkende har været positive bemærkninger om, at de støtter den foreslåede ændring, er disse bemærkninger ikke medtaget i dette høringsnotat.

2. Generelle bemærkninger

Høringssvarene er generelt positive over for udkastet til lovforslag. Der er som udgangspunkt ikke mange specifikke kommentarer til de enkelte dele af udkastet til lovforslaget.

Håndværksrådet anbefaler i sit høringssvar lovforslagets vedtagelse, idet organisationen finder, at udkastene til lovforslag tilsammen udgør en markant lettelse for erhvervslivet, som er nødvendig, for at det kan blive mindre administrativt tungt at drive virksomhed. Håndværksrådet nævner, at flere af forslagene til ændringer efter organisationens opfattelse må vurderes at få positive administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Landbrugsrådet og *Dansk Landbrug* anfører, at de er tilfredse med regeringens tiltag til reduktion af administrative byrder og hilser lovforslaget velkommen.

ERHVERVS- OG SELSKABSSTYRELSEN

Kampmannsgade 1
1780 København V

Tlf. 33 30 77 00

Fax 33 30 77 99

CVR-nr 10 15 08 17

eogs@eogs.dk

www.eogs.dk

ØKONOMI- OG ERHVERVSMINISTERIET

Foreningen Danske Revisorer oplyser, at de kan tilslutte sig regeringens målsætning om en enkel, klar og effektiv erhvervslovgivning, så erhvervslivet sikres gode rammevilkår.

Dansk Aktionærforening støtter bestræbelserne på at reducere de administrative byrder, så virksomhederne kan bruge deres ressourcer på at drive og udvikle virksomhederne. Aktionærforeningen finder det vigtigt med den ofte gentagne understregning af, at bestyrelsen i et aktieselskab har ansvaret for sine beslutninger, herunder ansvaret for, at mindretalsaktionærer behandles korrekt. For mindretalsaktionærer er det efter Dansk Aktionærforenings opfattelse vigtigt, at lovgivningen både om regnskaber og revision og selskabsretten giver mindretalsaktionærerne den information om selskabet og selskabets ledelse, der er tilstrækkelig, overskuelig og nødvendig for, at den private investor kan træffe sine investeringsbeslutninger. Hvis de administrative lettelser fører til en svækkelse af mindretalsaktionærers økonomiske og retlige situation, må myndighederne styrke retsgrundlaget og eventuelt skaffe større sikkerhed for en hurtig domfældelse og afskrækkende, hårdere sanktioner.

Dansk Industri er positiv over for de foreslåede ændringer i selskabslovgivningen. Dansk Industri bemærker, at de overordnet kan tilslutte sig, at selskabernes stiftere, ledelser og aktionærer gives en højere grad af fleksibilitet. De er i den forbindelse enige i, at hensynet til et selskabs kreditorer og andre tredjemænd tilsiger ”frihed under ansvar”, dvs. at stiftes, ledelsens og aktionærers erstatningsansvar alt andet lige øges, i det omfang den øgede fleksibilitet finder anvendelse.

Foreningen Registrerede Revisorer FRR oplyser, at de støtter de fleste af de foreslåede ændringer i selskabslovgivningen. FRR finder dog generelt, at det er meget vigtigt, at der fortsat foreligger revisorudtalelser, når et selskab udbetaler likvide midler eller andre aktiver. Foreningen finder endvidere, at det er vigtigt med en uafhængig vurdering af de aktiver, der indskydes i et anpartsselskab ved stiftelse og kapitalforhøjelse.

Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet oplyser, at han ikke vil udtale sig imod udkastet til lovforslag, således som det nu foreligger.

Finansrådet kan som udgangspunkt tilslutte sig de foreslåede ændringer og de målsætninger, som ligger bag forslaget. Finansrådet lægger særlig vægt på, at det i bemærkningerne til lovforslaget er anført, at overimplementering af EU-direktiver bør være undtagelsen.

Danmarks Rederiforening kan fuldt ud tilslutte sig målsætningen med udkastet til lovforslaget, nemlig at sikre en enkel og mere effektiv erhvervslovgivning. Rederiforeningen kan endvidere tilslutte sig de fore-

slåede lovændringer, som de finder værdifulde for selskaberne henset til den forenkling, der opnås, og de dermed følgende omkostningsreduktioner. Der er nogle enkelte forslag, som de ikke kan støtte. Rederiforeningen henviser til Dansk Industris hørings svar, som Rederiforeningen generelt kan støtte.

Advokatrådet kan overordnet set tiltræde, at der med henblik på at skabe de mest optimale selskabsretlige rammer for danske erhvervs virksomheder ikke skal ske overimplementering af de fællesskabsretlige regler. Advokatrådet finder dog samtidig, at ovennævnte harmoniseringshensyn ikke nødvendigvis vejer tungest.

Foreningen af Statsautoriserede Revisorer (FSR) er af den opfattelse, at der med de foreslåede ændringer til selskabslovene er tale om en forenkling og modernisering. FSR anfører, at flere af forslagene indebærer en ensretning af regelsættene for anparts- og aktieselskaberne, eksempelvis forslagene vedrørende kapitaltab. Denne ensretning af kapitaltabsreglerne i de to selskabslovgivninger finder foreningen hensigtsmæssig og opfordrer til en fortsættelse heraf, hvor ensretning er naturlig. Foreningen påpeger, at lovforslaget samtidig indeholder bestemmelser, der går i modsat retning, navnlig ophævelse af kravet om en uvildig vurderingsmands involvering ved apportindskud i anpartsselskaber. FSR finder det ikke hensigtsmæssigt, at der etableres nye forskelle lovene imellem.

HTS – Handel, Transport og Serviceerhvervene kan støtte forslagene og finder, at de foreslåede ændringer giver administrative lettelser, bedre muligheder for at inddrage digitale løsninger, mere fleksibilitet i den daglige drift og præciseringer af gældende lovgivning. Organisationen finder det dog vigtigt, at ændringerne ikke skaber tvivl om selskabernes soliditet ved f.eks. apportindskud, og at der så vidt muligt er parallelitet i de grundlæggende regler for henholdsvis aktie- og anpartsselskaber.

Kommentar

Høringsparterne giver generelt udtryk for, at de tilslutter sig hensigten med de foreslåede lovændringer – at gennemføre forenklinger, der har til formål at sikre vækst og bedre konkurrencevilkår for danske virksomheder på et globaliseret marked.

Det skal i den forbindelse nævnes, at hovedparten af de foreslåede ændringer på et indledende stadium har været drøftet med en række organisationer og brugere af de selskabsretlige regler, hvor de blandt andet har kunnet afgive kommentarer til alternative løsningsmodeller. Hørings svarene bærer således præg af, at væsentlige interessenter har været inddraget tidligt i processen.

3. Specielle bemærkninger

3.1. Bemærkninger vedrørende konsekvensændringer som følge af reduktion af revisionspligten

(høringsversionens § 1, nr. 1, 5, 6, 18, 21, 26-28, 30-41, 49-51, 59, 71, 73 og 75, samt § 2, nr. 2, 9-12, 15-17, 21, 24, 34-36, 38-39 og 42-43)

Dansk Industri oplyser, at de foreslåede ophævelser af krav om revisorerklæringer på en lang række områder er en naturlig og nødvendig følge af forslaget om afskaffelse af revisionspligten. *Dansk Industri* kan således støtte disse forslag. *Dansk Industri* bemærker, at den administrative lettelse ved ophævelse heraf ikke i udkastet til lovforslag er direkte opgjort. *Dansk Industri* finder dog, at der utvivlsomt er tale om et væsentligt beløb.

Advokatrådet anfører, at der er en række særlige selskabsretlige begivenheder, som efter de gældende regler forudsætter særskilt revision, udarbejdelse af vurderingsberetning eller afgivelse af revisor- eller vurderingsmandsudtalelse. Ifølge lovforslaget lægges der op til en række ganske væsentlige ændringer på disse områder.

Advokatrådet anfører, at ovennævnte forslag ses som konsekvensændringer af en reduktion af revisionspligten. Der er dog efter *Advokatrådets* opfattelse ingen nødvendig sammenhæng. *Advokatrådet* anfører endvidere, at de gældende krav, der foreslås ophævet, alle er begrundet i et ønske om, at kapitaltilgang og -afgang sker på et gennemsigtigt, retvisende grundlag, som kreditorer, samarbejdspartnere og investorer kan have tillid til. Dette hensyn varetages efter *Advokatrådets* opfattelse ikke tilstrækkeligt alene ved henvisning til det almindelige bestyrelsesansvar, som i nogle tilfælde - ikke mindst i tilfælde af misbrug - vil være uden eller med begrænset realitetsindhold. Det nævnes, at bestyrelsesansvaret - i modsætning til revisoransvaret - ikke er undergivet krav om lovpligtig ansvarsforsikring.

Foreningen af Statsautoriserede Revisorer (FSR) finder, at visse af de foreslåede ændringer i selskabslovgivningen medfører, at grænsefladen mellem personligt drevne virksomheder og virksomheder drevet i selskabsform udviskes. *FSR* bemærker, at det hidtil har været et bærende princip, at det privilegium at drive virksomhed med begrænset hæftelse betød, at der var uafhængige personer, vurderingsmand/revisor, involveret til at tilføre sikkerhed om offentliggjorte virksomhedsoplysninger som årsrapporter, kapitaltilgang og kapitalafgang fra selskaber m.v. Der har således været en meromkostning for opnåelse af fordelen ved drift i selskabsform i form af omkostninger til revision af selskab m.v., men samtidig har der efter foreningens opfattelse været en entydig og klar forskel afhængig af, om selskabet var drevet i personligt regi eller selskabsform.

Kommentar

For så vidt angår de forslag, der er en konsekvens af den foreslåede reduktion af revisionspligten, er det vigtigt at huske på, at de selskaber der omfattes af ændringerne alene er de helt små virksomheder omfattet af regnskabsklasse B.

De foreslåede konsekvensændringer gælder udelukkende disse små selskaber.

Det er naturligt, at den foreslåede reduktion af revisionspligten får konsekvenser for kravene til de selskabsretlige dokumentkrav. Udgangspunktet bør således være, at hvis der ikke er krav om revision af årsrapporten, skal selskabsdokumenter m.v. heller ikke være revideret, medmindre der er ganske særlige forhold, der gør, at der bør stilles supplerende krav til dette regnskabsmateriale i forhold til årsrapporten.

Som eksempel på denne naturlige forbundethed mellem revisionspligten og selskabsforslagene kan nævnes de foreslåede ændringer med hensyn til ekstraordinært udbytte. Hidtil er udbetaling af udbytte sket på baggrund af en revideret årsrapport. På tilsvarende vis har det hidtil været et krav, at udbetaling af ekstraordinært udbytte skal ske på baggrund af en mellembalance, der er gennemgået af revisor. Den foreslåede reduktion af revisionspligten for de helt små virksomheder indebærer blandt andet, at der i disse selskaber fremover vil kunne udbetales udbytte på baggrund af en urevideret årsrapport. Der er ikke nogle hensyn, som begrunder, at der skal stilles strengere krav til regnskabsmaterialet ved udbetaling af ekstraordinært udbytte end ved almindeligt udbytte. Derfor kan kravene til mellembalancen ændres tilsvarende.

Advokatfirmaet Bech-Bruun har foretaget en ekstern undersøgelse af, i hvilket omfang andre lande stiller krav om revisormedvirken i forbindelse med erklæringer om selskabers kapitalforhold i deres selskabsreguleringer. Undersøgelsen omhandler 9 lande, som i et eller andet omfang ikke har revisionspligt for de mindste virksomheder. De undersøgte lande er Finland, England, Tyskland, Frankrig, Nederlandene, Belgien, Italien, Spanien og Irland.

Undersøgelsen viser, at de lande, som har reduceret revisionspligten for de små virksomheder, også har foretaget ændringer i kravene om revisormedvirken i selskabsretlige dokumenter. Det er således helt sædvanligt, at de selskabsretlige krav om revisormedvirken også ændres i forbindelse med en reduktion af revisionspligten.

Det er kendetegnende for reglerne i de andre lande, at hvis der ikke er EU-direktiver om revisors medvirken, så stilles der heller ikke særlige nationale krav til revisors medvirken. Dette gælder eksempelvis med hensyn til uddeling af ekstraordinært udbytte. Dog har de undersøgte lande bibeholdt kravet om revisors medvirken i forhold til 4 typer dispositioner. Det drejer sig om stiftelse og kapitalforhøjelse i andre værdier end kontanter samt ved fusion og spaltning ved udarbejdelsen af vurderingsmandsudtalelsen om vederlaget til aktionærerne. Revisors medvirken følger i disse 4 tilfælde for aktieselskaber af direktivkrav.

På baggrund af den foretagne undersøgelse kan det konstateres, at de foreslåede konsekvensændringer de selskabsretlige regler som følge af den påtænkte reduktion af revisionspligten stemmer overens med reglerne i de andre lande, der i et eller andet omfang har fritaget de mindste virksomheder for revisionspligten. Med lovforslaget skal revisor under alle omstændigheder fortsat medvirke ved stiftelser og kapitalforhøjelser, hvis der er tale om indskud af andre værdier end kontanter, og ved udarbejdelse af erklæringer om kreditors retsstilling hhv. om vederlaget i forbindelse med fusion og spaltning. De danske regler svarer dermed til reglerne i de fleste andre lande. Derudover fastholdes kravet om revisorudtalelser ved kapitalnedsættelse til dækning af underskud, medmindre der samtidigt tegnes en tilsvarende kapitalforhøjelse. Dette krav stilles kun i ét af de andre undersøgte lande.

Ligesom selskaber, der ifølge loven er fritaget for revisionspligt, kan lade årsrapporten revidere frivilligt, kan selskabets ledelse eller generalforsamling ligeledes frivilligt beslutte, at særlige selskabsdokumenter skal revideres.

Endelig vil det blive præciseret, at hvis der opstår situationer, hvor selskabsdeltagerne får indtryk af, at der måske i selskabet foregår eller er foregået noget kritisabelt, som ikke kan gennemskues, kan selskabsdeltagerne stille forslag om, at der gennemføres en ekstraordinær granskning. Granskningsinstituttet fungerer bl.a. som en minoritetsbeskyttelse.

I forhold til forslaget om reduktion af revisionspligten kunne granskningsinstituttet for eksempel være relevant, hvis der blandt en eller flere af selskabsdeltagerne opstår mistanke om, at selskabets ureviderede årsrapporter ikke giver et retvisende billede af selskabets forhold. I så fald vil der kunne stilles forslag om en ekstraordinær granskning af selskabets årsrapporter. En sådan granskning vil kunne bestå i en revision af selskabets årsrapport foretaget af en statsautoriseret eller registreret revisor.

Aktieselskabsloven indeholder allerede på nuværende tidspunkt bestemmelser om granskning. Lignende regler vil med dette lovforslag blive indsat i anpartsselskabsloven.

Aktieselskabsloven indeholder allerede i dag regler om blandt andet ledelsens erstatningsansvar. Anpartsselskabsloven indeholder ikke tilsvarende regler. Dette indebærer imidlertid ikke, at ledelsens erstatningsansvar i anpartsselskaber er anderledes end i aktieselskaber, idet aktieselskabslovens regler er identiske med de generelle regler i erstatningsansvarsloven. Med henblik på at synliggøre ledelsens ansvar i anpartsselskaber vil erstatningsreglerne for ledelsen blive indskrevet i anpartsselskabsloven.

Det vil i bemærkningerne til forslaget blive præciseret, at selskabets ledelse både i aktie- og anpartsselskaber er erstatningsansvarlig for økonomisk tab, som den pågældende ved udførelsen af sit hverv har tilføjet selskabet, selskabets aktionærer/anpartshavere, kreditorer eller tredjemænd forsætligt eller uagtsomt. Hvis en kreditor i et aktieselskab eller anpartsselskab således lider et tab som følge af, at bestyrelsen ikke har påset og taget stilling til, hvorvidt selskabets kapitalberedskab er forsvarligt i forhold til driften, vil den pågældende kreditor kunne rejse et erstatningskrav mod bestyrelsesmedlemmerne. Endvidere vil forholdet i særligt grove tilfælde kunne falde ind under strafferetlige regler.

Det vil således blive pointeret i lovforslagets almindelige bemærkninger, at overtrædelser af regnskabs- og selskabsreglerne ikke blot vil være omfattet af straffebestemmelserne i henholdsvis årsregnskabsloven og selskabslovene, men efter omstændighederne tillige af en række bestemmelser i straffeloven. Overtrædelser vil således blandt andet kunne falde ind under straffelovens bestemmelser om skyldnersvig samt bestemmelsen i straffelovens § 296 om bl.a. grove overtrædelser af særlovgivningens kapitalbeskyttelsesregler. Straffelovens bestemmelser om afgivelse af urigtige oplysninger vil ligeledes være relevant i de tilfælde, hvor der i årsregnskabsloven eller selskabslovene stilles krav om en erklæring fra ledelsen.

3.1.1. Konsekvens hvis selskaber, der frivilligt har valgt revision, indsender en urevideret årsrapport til styrelsen *(høringsversionens § 1, nr. 46)*

Dansk Industri konstaterer, at det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen om tvangsopløsning, at generalforsamlingens godkendelse af en urevideret årsrapport for et selskab, der ikke er omfattet af revisionspligt, men som har truffet beslutning om, at årsrapporten skal undergives revision, skal tages som udtryk for, at generalforsamlingen herved har besluttet, at selskabets revisor skal fratræde, samt at selskabets årsrapport ikke skal være revideret.

Dansk Industri finder, at man herved ikke i tilstrækkelig grad værner om aktionærernes og evt. andre investorers interesser. Såfremt der er indsat bestemmelse i et selskabs vedtægt om revision af selskabets årsrapport, eller der i øvrigt af generalforsamlingen er truffet beslutning om revision af selskabets årsrapport, er det Dansk Industris opfattelse, at manglende overholdelse heraf bør være undergivet samme regulering, som hvor revisionspligten følger af lov.

Danmarks Rederiforening kan ikke støtte denne bestemmelse og henviser i den forbindelse til Dansk Industris høringssvar, som Rederiforeningen generelt kan støtte.

Advokatrådet anfører, at hvis der ikke indsendes en revideret årsrapport, kan det skyldes, at revisor ikke vil medvirke til at give revisionspåteg-

ning uden forbehold. For selskabets interessenter er det i givet fald relevant at kende disse forbehold. Hvis den foreslåede reduktion af revisionspligten gennemføres, er det derfor Advokatrådets opfattelse, at et ikke-revisionspligtigt selskabs beslutning om at lade sig revidere alene bør kunne ændres i tilknytning til, at der foreligger en godkendt årsrapport i revideret stand. En beslutning om ikke længere at lade årsrapporten frivilligt revidere bør således alene kunne få virkning for fremtidige regnskabsår. Indgives der ikke inden for de gældende frister en godkendt årsrapport i revideret stand, bør der i nævnte tilfælde kunne træffes beslutning om tvangsopløsning som hidtil.

Kommentar

Det foreslås i udkastet til lovforslag, at hvis et selskab, der er undtaget fra revisionspligt, men hvor generalforsamlingen har valgt, at selskabets årsrapport skal revideres, indsender en urevideret godkendt årsrapport til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, skal indsendelsen af årsrapporten samtidig anses for at være en meddelelse om, at generalforsamlingen har besluttet, at selskabets årsrapporter ikke længere skal revideres.

Af høringssvarene fremgår det imidlertid, at denne procedure kan være uhensigtsmæssig i de situationer, hvor en ledelse kan føle sig fristet af at spekulere i at undlade at få årsrapporten revideret, f.eks. hvor der er en revisorerklæring med forbehold. Endvidere kan der i visse tilfælde være en risiko for, at hensynet til aktionærernes udøvelse af rettigheder ikke tilgodeses tilstrækkeligt.

Forslaget og bemærkningerne vil som følge heraf blive ændret således, at aktionærerne kun på den ordinære generalforsamling, hvor de godkender årsrapporten fra sidste år, kan træffe beslutning om, hvorvidt de fravælger revision af de kommende årsrapporter. Hvis aktionærerne træffer beslutning om, at årsrapporten ikke skal revideres for det næste regnskabsår, skal det fremgå af den årsrapport, der indsendes til offentliggørelse i Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. Der vil imidlertid ikke være pligt til, at selskaberne skal foretage en særskilt anmeldelse til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. Ændringen vil betyde, at der udelukkende kan træffes beslutning om fravalg af revision på den ordinære generalforsamling. Der er derimod intet til hinder for at træffe beslutning om tilvalg af revision på en ekstraordinær generalforsamling.

3.1.2. Afskaffelse af revisorudtalelse om bestyrelsens beretning i forbindelse med kapitalforhøjelse, medmindre årsrapport er omfattet af revisionspligt

(høringsversion § 1, nr. 7)

Dansk Industri støtter ophævelsen af kravet om revisorudtalelse i forbindelse med en kapitalforhøjelse, hvis selskabet er fritaget for revisionspligt.

Advokatrådet bemærker, at det navnlig i små (herunder også nystartede) selskaber må antages, at kapitalinvesteringer ofte sker uden nærmere due diligence og beskyttelse gennem investeringsaftaler. Det er Advokatrådets opfattelse, at det som minimum er nødvendigt at fastholde det eksisterende krav om revisorudtalelse. I stedet for ophævelse mener Advokatrådet, at det tværtimod kunne overvejes at skærpe de eksisterende krav.

Kommentar:

Ved kapitalforhøjelse bindes midlerne til selskabet, hvilket normalt anses for en fordel for kreditorerne og samarbejdspartnere.

Det er endvidere vigtigt at være opmærksom på, hvad den eksisterende revisorerklæring omfatter. Det gældende krav kræver udelukkende, at revisor skal udtale sig om den beretning fra bestyrelsen, der udarbejdes i forbindelse med kapitalforhøjelsen. Bestyrelsens beretning skal oplyse om begivenheder af væsentlig betydning for selskabets stilling, som er indtruffet efter årsrapportens afgivelse. Der er således udelukkende tale om, at revisor skal oplyse, om han er enig i bestyrelsens beretning.

Det vurderes på den baggrund, at informationstabet for aktionærerne, ved at den pågældende revisorudtalelse om bestyrelsens beretning i de helt små selskaber, der er undtaget fra revision og ikke får revideret årsrapporten, er yderst begrænset, og at der derfor ikke er behov for yderligere sikkerhedsforanstaltninger.

Det skal i denne forbindelse endvidere bemærkes, at den eksterne undersøgelse, der er omtalt under pkt. 3.1., viser, at det er kendetegnende for reglerne i de andre lande, at hvis der ikke er EU-direktiver om revisors medvirken, så stilles der heller ikke særlige nationale krav til revisors medvirken. Disse lande har således ikke noget krav om, at revisor i selskaber uden revisionspligt skal udtale sig om bestyrelsens beretning i forbindelse med en kapitalforhøjelse på en generalforsamling, hvor årsrapporten ikke også behandles

Den foreslåede ændring af de selskabsretlige regler som følge af den påtænkte reduktion af revisionspligten vil stemme overens med reglerne i de andre lande, der i et eller andet omfang har fritaget de mindste virksomheder for revisionspligten.

Forslaget vil som følge heraf blive opretholdt uændret i lovforslaget.

3.1.3. Mellembalance ved ekstraordinært udbytte
(*høringsversionens § 1, nr. 43, og § 2, nr. 23*)

Foreningen Danske Revisorer, der finder, at reduktionen af revisionspligten skal udvides til at omfatte flere selskaber, anfører, at den mellembalance, der skal udarbejdes ved udbetaling af ekstraordinært udbytte, og som skal vise, at der er tilstrækkelige midler til rådighed for

uddelingen, bør være gennemgået af en revisor, selvom selskabets årsrapport ikke er underlagt revisionspligt. Således tager foreningen afstand fra forslaget om, at der kun stilles krav om en revideret mellembalance i de tilfælde, hvor selskabet har revisionspligt.

Foreningen af Statsautoriserede Revisorer finder ligeledes, at kravet om en mellembalance, som blev indført i selskabslovgivningen i 2004, er væsentligt for at beskytte kreditorerne og ikke bør ophæves så kort tid efter, at det er indført. Uanset om selskabet får foretaget revision eller ej, vil et uafhængigt review være af stor betydning for kreditorerne og andre, som fæster tillid til selskabets kapitalforhold.

Kommentar

Udbetaling af udbytte er hidtil sket på baggrund af en revideret årsrapport. På tilsvarende vis har det hidtil været et krav, at den mellembalance, der skal udarbejdes ved ekstraordinært udbytte, skal være gennemgået af revisor.

Den foreslåede reduktion af revisionspligten for visse små virksomheder indebærer blandt andet, at der i disse selskaber fremover vil kunne udbetales udbytte på baggrund af en urevideret årsrapport. Der vurderes ikke at være nogen hensyn, som begrunder, at der bør stilles strengere krav til regnskabsmaterialet ved udbetaling af ekstraordinært udbytte end ved almindeligt udbytte.

Den eksterne undersøgelse udført af advokatfirmaet Bech-Bruun af i hvilket omfang andre landes selskabsreguleringer stiller krav om revisormedvirken i forbindelse med kapitalforhold viser endvidere, at der i de undersøgte lande ikke er et krav om, at revisor skal medvirke ved udbetaling af ekstraordinært udbytte i de selskaber, der er fritaget for revisionspligt.

Aktieselskabsloven indeholder endvidere allerede i dag regler om blandt andet ledelsens erstatningsansvar. Anpartsselskabsloven indeholder ikke tilsvarende regler. Dette indebærer imidlertid ikke, at ledelsens erstatningsansvar i anpartsselskaber er anderledes end i aktieselskaber, idet aktieselskabslovens regler herom er identiske med de generelle regler herom i erstatningsansvarsloven. Med henblik på at synliggøre ledelsens ansvar i anpartsselskaber vil erstatningsreglerne for ledelsen blive indskrevet i anpartsselskabsloven.

3.2. Bemærkninger vedrørende vurderingsberetning om appor-tindskud

3.2.1. Afskaffelse af krav om vurderingsberetning ved køb af aktiver i forbindelse med selskabets stiftelse eller efterfølgende kapitalforhøjelser

(høringsversion § 1, nr. 2, 3 og 8 og § 2, nr. 4 og 28)

Dansk Industri tilslutter sig forslaget om, at kravet om vurderingsberetning afskaffes, for så vidt angår overtagelse af andre værdier end kontanter på anden måde end mod vederlag i aktier. *Dansk Industri* kan i den forbindelse ligeledes tilslutte sig, at Erhvervs- og Selskabsstyrelsen i særlige tilfælde, herunder ved mistanke om omgåelse, kan stille krav om en revisorerklæring om en anmeldelses rigtighed. *Dansk Industri* anfører tillige, at forholdet til retssikkerhedsloven (lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter) kunne omtales i bemærkningerne.

Foreningen Registrerede Revisorer FRR finder det uhensigtsmæssigt at ophæve kravet om vurderingsberetning ved selskabers efterfølgende køb af aktiver ved kontantstiftelse og kapitalforhøjelse. Foreningen finder, at disse situationer svarer til et apportindskud af aktiver.

Finansrådet finder det betænkeligt at ophæve kravet om udarbejdelse af vurderingsberetning i den situation, hvor det er forudsat, at et selskab umiddelbart efter stiftelsen skal erhverve en række aktiver, da der vil være tale om en væsentlig svækkelse af kreditorernes stilling.

Kommentar

Hvis der er tale om erhvervelser fra en stifter eller en aktionær, der er selskabet bekendt, indeholder aktieselskabsloven en særlig beskyttelsesregel om, at der i en række tilfælde skal udarbejdes en vurderingsberetning om erhvervelse af andre værdier end kontanter. Anpartsselskabsloven indeholder en tilsvarende regel. Lovforslaget ændrer ikke på dette.

I forhold til erhvervelser fra tredjemænd vil der ikke være den samme risiko for selskabet, idet erhvervelse ikke sker fra interesseforbundne parter, og det vurderes derfor at være naturligt at lade det almindelige marked regulere værdiansættelsen og kontraktvilkårene i øvrigt. Hertil kommer, at ledelsen vil kunne ifalde ansvar efter de almindelige erstatningsregler, hvis den foretager dispositioner, der påfører selskabet eller dets kreditorer m.v. tab. Ledelsen vil således for at undgå risikoen for dette erstatningsansvar i visse tilfælde have en interesse i at dokumentere forsvarligheden i deres beslutning.

Der stilles ikke i EU-direktiverne krav om en vurderingsberetning i disse tilfælde.

Erhvervs- og Selskabsstyrelsens vil endvidere som hidtil have hjemmel til at forlange de oplysninger, som måtte være nødvendige for, at styrelsen kan tage stilling til, om loven og selskabets vedtægter er overholdt. Retssikkerhedsloven vil naturligvis som hidtil gælde, når styrelsen anmoder om sådanne oplysninger.

Forslaget vil som følge heraf blive opretholdt i lovforslaget.

3.3.2. Mulighed for at ledelsen og i visse tilfælde også stifter selv kan udarbejde en vurderingsberetning om apportindskud i anpartsselskaber

(høringsversionens § 2, nr. 4 og 9)

Dansk Industri kan som udgangspunkt tiltræde forslaget om, at ledelsen og i visse tilfælde også stifter selv skal kunne udarbejde vurderingsberetningen. *Dansk Industri* er dog skeptisk overfor de i tilknytning hertil foreslåede hæftelsesregler. Især reglen om, at hovedanpartshaverne tillige skal hæfte, er *Dansk Industri* skeptiske over for. *Dansk Industri* deler opfattelsen af, at en hovedanpartshaver i særlige tilfælde kan have en stor indflydelse på selskabets daglige drift uden at være en del af ledelsen. Det bør dog efter *Dansk Industris* opfattelse inddrages i overvejselsen, at en hovedanpartshaver, som stemmer for eksempelvis en kapitalforhøjelse af et apportindskud med ledelsesvurderingsberetning i de tilfælde, hvor en sådan udnyttende kontrol ikke foreligger, kan komme til at hæfte uden at være vidende herom.

Dansk Industri opfordrer til, at der i stedet for en hæftelsesregel laves en ny paragraf i anpartsselskabsloven, som regulerer erstatningsansvar i anpartsselskaber, jf. for aktieselskaber aktieselskabslovens kapitel 16. I den forbindelse kunne man overveje en selvstændig regulering af ansvaret for disse ledelsestilvebragte vurderingsberetninger, fx som et skærpet culpa-ansvar.

Foreningen Registrerede Revisorer FRR finder det uhensigtsmæssigt, at der ikke skal foreligge en revisorpåtegnet vurderingsberetning ved apportindskud i anpartsselskaber. *Foreningen af Registrerede Revisorer (FRR)* finder, at forslaget åbner op for stærk tvivl om kapitalgrundlaget i selskaberne.

Danske Insolvensadvokater og Kuratorforeningen finder, at hvis vurderingsberetningen ikke skal underskrives af en revisor eller uafhængig vurderingsmand, er der ingen kontrol med, at selskabskapitalen er til stede ved selskabets stiftelse. *Danske Insolvensadvokater* bemærker, at hvis vurderingsberetningen ikke skal underskrives af en revisor eller en uafhængig vurderingsmand, vil det ved en efterfølgende tvangsopløsning eller konkurs være særdeles vanskeligt at modbevise indholdet af den af ledelsen udfærdigede vurderingsberetning, bl.a. fordi nærmere oplysninger om de i beretningen anførte aktiver ikke vil kunne indhentes fra revisor eller andre tredjemænd. Hertil kommer efter *Danske Insolvensadvokaters* opfattelse, at boet ofte vil være uden midler til at gennemføre en retssag, og at det som regel i praksis vil være umuligt at inkassere et eventuelt erstatningskrav hos en uhæderlig ledelse.

Liberale Erhvervs Råd finder, at det er uklart om den foreslåede lempelse også vil omfatte ToldSkats krav om revisorerklæring i forbindelse med momsregistrering.

Advokatrådet anfører, at selvom værdiansættelsen af visse typer formuegoder ikke volder vanskeligheder, består et apportindskud ofte udelukkende eller i væsentligt omfang af immaterielle aktiver, hvor der findes at være et klart behov for en uvildig værdiansættelse. Advokatrådet bemærker i øvrigt, at hvis der ikke skal ske (yderligere) udhulning af det i forvejen beskedne minimumskapitalkrav, er det nødvendigt, at der haves tillid til værdien af aktiver, der indskydes. Advokatrådet kan således ikke tiltræde, at anpartsselskabslovens krav om vurderingsberetning fra uvildig vurderingsmand ved apportindskud ophæves. Af denne grund kommer Advokatrådet heller ikke med nærmere bemærkninger om den foreslåede hovedanpartshavers hæftelse. De bemærker dog, at en sådan hæftelse bør være undergivet de formueretlige forældelsesregler – og ikke de strafferetlige som anført i lovbetragtningerne.

Foreningen af Statsautoriserede Revisorer (FSR) finder forslaget særdeles betænkeligt, da formålet med vurderingsberetningen er at lade en uafhængig tredjemand vurdere aktivet, inden det indskydes i virksomheden for at sikre, at der er reelle værdier bag indskuddet. Forslaget indebærer ifølge foreningen, at hensynet til kreditorerne reduceres væsentligt.

FSR nævner i relation til ledelsens/stifterens solidariske hæftelse, at kreditorerne kan få praktiske problemer med at håndhæve en sådan solidarisk hæftelse.

FSR påpeger, at muligheden for, at aktiver kan lægges ind i anpartsselskaber uden ekstern vurdering, skaber en oplagt mulighed for besvigelser. Som eksempel nævnes, at aktiverne kan indskydes i selskaber til urealistisk høje værdier, som det samtidig er muligt at foretage skattemæssige afskrivninger på. Afskrivningerne kan anvendes til at udligne skatteindtægter og derved undlade skattebetaling. Problemstillingen er særlig relevant i de tilfælde, hvor der ikke er krav om revisionspligt.

Det er FSRs erfaring, at indskud typisk omfatter indskud af en virksomhed, eksempelvis ved omdannelse af personligt drevet virksomhed til selskabsform. Andre typisk forekommende indskud omfatter indskud af enkeltaktiver som bygninger, unoterede aktier og immaterielle aktiver, herunder goodwill. For en række af disse aktiver findes ikke effektive markedsdata til værdiansættelse og det mulige interval for værdiansættelse kan variere betragteligt. Ikke mindst i disse tilfælde har vurderingsmanden en central rolle med at sikre, at indskud og værdiansættelse sker på forsvarlig vis.

Kommentar

Udarbejdelsen af en vurderingsberetning kan efter de gældende regler være byrdefuldt og medføre betydelige udgifter for anpartsselskaber.

I mange tilfælde kan der være tale om indskud af almindelige formuegoder, som selskabets stiftere eller ledelse selv vil kunne værdiansætte. Som eksempel kan nævnes biler, hvor der findes en række bildatabaser, som indeholder oplysninger om konkrete typer af bilers økonomiske værdi. Er der tale om indskud af immaterielle formuegoder, er det sværere at værdiansætte aktiverne.

Det er afgørende, at lettelsen for selskaberne ikke sker på bekostning af kreditorer, aftaleerhververe m.v.

Derfor er det i udkastet til lovforslaget foreslået, at stifter(ne)s/ledelsens adgang til selv at udarbejde vurderingsberetningen derfor skulle kombineres med et øget ansvar, hvorved ledelsesmedlemmerne eller stifterne sammen med selskabets hovedanpartshaver personligt hæfter for indskuddets værdi.

Det anføres imidlertid i høringssvarene, at en sådan hæftelse vil skabe uklarhed om sondringen mellem enkeltmandsvirksomheder med personligt ansvar og selskaber med begrænset ansvar. I en række lande og i EU foregår der i disse år overvejelser om den fremtidige regulering af selskabskapitalen. Det vurderes derfor, at forslaget ikke bør gennemføres på nuværende tidspunkt, men indgå i et fremtidigt arbejde om selskabsreguleringen.

3.3.3. Genoptagelse af anpartsselskaber (høringsversionens § 2, nr. 40)

Kuratorforeningen finder, at de foreslåede krav til dokumentationen for kapitalens tilstedeværelse ved genetablering af anpartsselskaber er utilstrækkelige. Kuratorforeningen finder, at hvis bogføring og bilagsmateriale ved en efterfølgende konkurs er "bortkommet", og ledelsens vurderingsberetning ingen specifikationer indeholder, vil det være særdeles vanskeligt for konkursboet at imødegå alle de forklaringer, ledelsen vil kunne fremkomme med og løfte bevisbyrden for, at kapitalen ikke var til stede ved genetableringen. Kuratorforeningen finder på den baggrund, at hvis der ikke foreligger en revisorerklæring, bør ledelsen medsende en specificeret balance eller i det mindste en specificeret opstilling over aktiver og passiver.

Kommentar

En række af de eksisterende krav ved genoptagelser bærer præg af, at denne type transaktioner i et vist omfang er en slags genstiftelse af et selskab ved indskud af en bestående virksomhed. Dette er baggrunden for, at de foreslåede regler om vurderingsberetning om apportindskud i anpartsselskaber også blev foreslået anvendt på genoptagelser af anpartsselskaber.

Som nævnt ovenfor fastholdes kravet om en uafhængig vurdering om apportindskud i anpartsselskaber. Derfor udgår nærværende forslag også.

3.3. Bemærkninger vedrørende kapitalnedsættelse

3.3.1. Afskaffelse af revisorudtalelse om de bundne reservers tilstedeværelse ved kapitalnedsættelser til udbetaling (høringsversionens § 1, nr. 16, og § 2, nr. 29)

Foreningen af Registrerede Revisorer (FRR) finder, at der fortsat bør foreligge en revisorudtalelse ved kapitalnedsættelser til udbetaling til aktionærene eller anpartshaverne, således at det sikres, at de bundne reserver er til stede. Foreningen støtter som følge heraf ikke den foreslåede ophævelse af det gældende krav.

Det er *Advokatrådets* opfattelse, at kreditorernes interesser ikke sikres alene ved, at handlingen er undergivet sædvanligt bestyrelsesansvar. I bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 13, henvises der til, at udbytteudlodning kan ske uden erklæringsafgivelse, og at begge situationer vil føre til samme resultat. Der er dog efter *Advokatrådets* opfattelse en afgørende forskel på, om kapitalafgangen angår bundne eller frie midler. Størrelsen af et selskabs bundne midler er som regel et væsentligt parameter for, om en kredit skal gives eller et samarbejde indledes. Der er derfor et særligt beskyttelseshensyn at varetage til selskabets kreditorer og samarbejdspartnere, og dette beskyttelsesansvar tilgodeses efter *Advokatrådets* opfattelse ikke tilstrækkeligt gennem bestyrelsesansvar og proklama.

Foreningen af Statsautoriserede Revisorer (FSR) finder det betænkeligt at ophæve kravet om revisorerklæring ved kapitalnedsættelser. FSR kan ikke følge argumentationen for at afskaffe revisorerklæringen – at der ved udbytteudlodninger ikke er krav om erklæring fra revisor om, at selskabskapital m.v. er til stede – idet udbytte, som udloddes på den ordinære generalforsamling, hidtil har været baseret på en revideret årsrapport. I revisionspåtegningen vil det fremgå, såfremt udbytteudlodning ikke er i overensstemmelse med lovgivningen. Ved udlodning af acontoudbytte vil ledelsen blive forsynet med reviewet mellembalance med oplysning om udlodningspotentiale.

Kommentar

Ved kapitalnedsættelser er det et krav, at der efter kapitalnedsættelsen skal være dækning for en række poster, herunder selskabskapitalen og selskabets øvrige bundne reserver.

Med hjemmel i bemærkningerne til bestemmelsen kræver Erhvervs- og Selskabsstyrelsen i dag i henhold til fast administrativ praksis en erklæring fra en uvildig vurderingsmand om, at der efter nedsættelsen er fuld dækning for de bundne reserver.

En tilsvarende regulering og krav om erklæring er ikke hidtil fundet nødvendig for udbetaling af udbytte, hvor der også gælder et krav om, at selskabskapitalen og de øvrige bundne reserver skal være til stede efter udbyttebetaling. Ved udbytte kan der ske uddeling af et større beløb, end der må efter aktieselskabslovens regler, således at der tæres på aktiekapitalen og de øvrige bundne reserver. Således stilles der i forbindelse med udbetaling af udbytte altså ikke krav om, at ledelsen eller en uvildig vurderingsmand skal erklære sig om, at de pågældende reserver fortsat er til stede.

Efter aktieselskabslovens § 140 er et medlem af selskabets ledelsesorgan erstatningsansvarlig for økonomisk tab, som den pågældende ved udførelsen af sit hverv har tilføjet selskabet, selskabets aktionærer, kreditorer eller tredjemænd forsætligt eller uagtsomt. Hvis en kreditor i et aktieselskab således lider et tab som følge af, at bestyrelsen ikke har påset og taget stilling til, hvorvidt selskabets kapitalberedskab er forsvarligt i forhold til driften, kan den pågældende anlægge en erstatningssag mod selskabets ledelse. Tilsvarende gør sig gældende, at hvis der ikke er foretaget de henlæggelser, som selskabets økonomiske stilling burde have begrundet, vil den pågældende kreditor kunne rejse et erstatningskrav mod bestyrelsesmedlemmerne. Aktieselskabslovens erstatningsregler vil som nævnt tidligere blive indsat i anpartsselskabsloven, således at tilsvarende vil gælde udtrykkeligt for ledelsen i anpartsselskaber.

Det skal i denne forbindelse endvidere oplyses, at den eksterne undersøgelse, der er omtalt under pkt. 3.1., af i hvilket omfang andre landes selskabsreguleringer stiller krav om revisormedvirken i forbindelse med kapitalforhold, viser, at de undersøgte lande heller ikke revisorerklæring om de bundne reserver i forbindelse med kapitalnedsættelser til udbetaling.

Forslaget vil som følge heraf blive opretholdt i lovforslaget.

3.4. Bemærkninger vedrørende fusion og spaltning

3.4.1. Afskaffelse af krav om vurderingsberetning, hvis det modtagende selskab i en spaltning er et anpartsselskab *(høringsversionens § 1, nr. 68)*

Advokatrådet anfører, at der uanset fællesskabsrettens mindste fællesnævner bør være kongruens mellem kravene ifølge aktieselskabsloven og anpartsselskabsloven på punkter, hvor der består væsentlige beskyttelseshensyn at varetage til kreditorerne og selskabets øvrige interesser. På den baggrund finder Advokatrådet, at kravet om vurderingsberetning ved spaltning bør fastholdes, uanset om det modtagende selskab er et aktie- eller anpartsselskab.

Kommentar

I en spaltning er der en lang række spaltningedokumenter der skal udarbejdes. Der skal således bl.a. udarbejdes en spaltningssplan, en spaltningssredegørelse, et spaltningssregnskab, indhentes en udtalelse fra en uafhængig vurderingsmand om spaltningssplanen, herunder spaltningssvederlaget, og en vurderingsmandserklæring om, hvorvidt kreditorerne i de involverede selskaber er tilstrækkeligt sikrede efter spaltningen.

Hvis der i forbindelse med en spaltning opstår nye selskaber, eller der sker kapitalforhøjelser i eksisterende selskaber, skal der efter de gældende regler også udarbejdes en vurderingsberetning om apportindskud.

Det vurderes imidlertid, at de mange andre spaltningedokumenter, herunder i særdeleshed kravet om en vederlagsudtalelse og en kreditorerklæring fra en vurderingsmand, i fuld tilstrækkeligt omfang varetager beskyttelsen af aktionærer, kreditorer m.v.. På denne baggrund anses det for forsvarligt at afskaffe kravet om en vurderingsberetning om apportindskud ved en spaltning.

Andet selskabsdirektiv (77/91/EØF), som samtlige aktieselskaber skal opfylde uanset størrelse, medfører imidlertid, at der udelukkende kan lattes på kravet om en vurderingsberetning, hvis det modtagende selskab er et anpartsselskab.

Det er således udelukkende muligt at ophæve kravet om en vurderingsberetning om apportindskud, hvis de modtagende eksisterende selskaber eller de nye selskaber er anpartsselskaber.

Ved fusion stilles der allerede i dag forskellige krav til, hvornår der skal udarbejdes en vurderingsberetning om apportindskud. Der skal således ikke udarbejdes vurderingsberetning om apportindskud, hvis det fortsættende selskab i en fusion er et anpartsselskab, uanset at der i forbindelse med fusionen sker en kapitalforhøjelse i det fortsættende selskab. Hvis der derimod er tale om fusion mellem et anpartsselskab og et aktieselskab, og aktieselskabet er det fortsættende selskab, og der samtidig sker kapitalforhøjelse som led i fusionen, så skal der udarbejdes en vurderingsberetning om apportindskud.

Et af de regelforenklingsforslag, der fra Økonomi- og Erhvervsministeriets side er spillet ind til EU-kommissionen, er, at kravet om vurderingsberetning også afskaffes, hvis det modtagende selskab i en spaltning er et aktieselskab.

Forslaget vil blive opretholdt uændret i lovforslaget.

3.4.2. Afskaffelse af krav om udarbejdelse af fusions- og spaltningssregnskab

(høringsversionens § 1, nr. 55 og 65)

Foreningen Registrerede Revisorer FRR og Foreningen af Statsautoriserede Revisorer (FSR) finder, at virksomhederne i praksis vil udarbejde fusionsregnskabet og spaltningregnskabet, uanset at lovkravet herom ophæves. Foreningerne ser derfor ingen administrativ lettelse i, at kravene bortfalder. FSR anfører videre, at fusionsregnskaberne indgår som en del af vurderingsmandens grundlag for at kunne afgive vurderingsberetning samt ved afgivelse af kreditorerklæring. Åbningsbalancen er central for beslutningstagerne til vurdering af selskabets økonomiske stilling og kapitalstruktur.

Advokatrådet er af den opfattelse, at visse eksisterende rent nationale krav – dvs. uden fællesskabsretligt ophav – med fordel kan ophæves, herunder det hidtidige krav om fusionsregnskab.

Kommentar

Kravet om fusionsregnskab er et rent dansk krav. Det har vist sig, at det særlige danske krav om et fusionsregnskab kan være en hindring for den stadigt stigende globalisering, der finder sted. En opretholdelse af det gældende krav vil således betyde, at det ved en fusion med et grænseoverskridende element (f.eks. stiftelsen af et SE-selskab) ville blive nødvendigt at indhente en række oplysninger fra nogle udenlandske selskaber, der ikke i national lovgivning er underlagt et tilsvarende krav. Der er bl.a. ikke krav om udarbejdelse af fusionsregnskab i Sverige.

Forslaget skal desuden ses i sammenhæng med, at der fortsat vil blive stillet krav om udarbejdelse af en udtalelse fra en vurderingsmand om fusionsplanen, herunder vederlaget, samt om en vurderingsmandserklæring om kreditorernes retsstilling. Disse dokumenter skal fortsat udarbejdes og varetager fuldt ud hensynet til bl.a. kreditorerne og aktionærerne.

Kravet om et spaltningregnskab ophæves også, idet der ikke er begrundelser for, at der på dette punkt skal være forskel mellem fusionsregelsættet og regelsættet for spaltninger.

Forslaget om afskaffelse af kravene om et fusionsregnskab og spaltningregnskab opretholdes i lovforslaget.

4.5. Opbevaring af personoplysninger i Erhvervs- og Selskabsstyrelsens edb-informationssystem

(høringsversionens § 1, nr. 78, § 2, nr. 44, § 3, nr. 3, § 4, nr. 4, § 5, nr. 3, og § 6, nr. 4)

Dansk Industri oplyser, at de er enige i, at det er væsentligt for aftalparter og andre kreditorer, at de har mulighed for at få oplyst den private adresse på indehaveren af en personligt ejet virksomhed, herunder på de personligt hæftende deltagere i interessentskaber eller komplemen-

tarer i kommanditselskaber, i det omfang disse virksomheder driver virksomhed, som er registreringspligtig i Danmark. Dansk Industri finder det dog meget væsentligt, at der fortsat sikres mulighed for adressebeskyttelse for personer som har en begrundet og beskyttelsesværdig interesse heri. Dansk Industri understreger derfor, at de finder det afgørende væsentligt, at den hjemmel, som ved lovforslaget bevares i CVR-lovens § 18, stk. 3, til, at økonomi- og erhvervsministeren kan fastsætte regler om, i hvilket omfang oplysning om navnet på en fuldt ansvarlig deltager, der er en fysisk person, samt hvorvidt og i hvilket omfang oplysning om dennes private bopæl kan videregives til private, udnyttes.

Datatilsynet oplyser, at det følger af persondataloven at indsamlede oplysninger ikke må opbevares på en måde, der giver mulighed for at identificere den registrerede i et længere tidsrum end det, der er nødvendigt af hensyn til de formål, hvortil oplysningerne behandles.

Datatilsynet finder det vanskeligt at vurdere, om en opbevaring på ubestemt tid i et offentligt tilgængeligt register er nødvendig af hensyn til de i lovforslaget anførte hensyn vedrørende bl.a. økonomisk kriminalitet, herunder finder tilsynet det eksempelvis mindre sandsynligt, at en opbevaring efter pågældendes død skulle være nødvendig. Det er ligeledes efter Datatilsynets opfattelse umiddelbart svært at se, at offentliggørelse af navn og adresse (herunder eventuel opdateret, beskyttet adresse) er nødvendig for eksempel 30 år efter, at en person er ophørt som aktiv i et selskab, bl.a. i lyset af at der almindeligvis gælder en 5- eller 20-årig forældelse for de fleste typer af krav/ansvar. Datatilsynet understreger, at persondataloven forudsætter, at opbevaring er nødvendig og ikke blot hensigtsmæssig.

Det er således Datatilsynets opfattelse, at en opdatering og offentliggørelse af navne og adresser, herunder beskyttede adresser, på ubestemt tid ikke kan ske inden for rammerne af persondataloven. Som følge heraf er det Datatilsynets vurdering, at lovforslaget giver anledning til betænkeligheder.

Kommentar

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen registrerer og offentliggør stilling, navn og adresse på personer, som er tilknyttet et aktieselskab, som bl.a. stiftere, bestyrelsesmedlemmer og direktører. Oplysningerne er nødvendige for at kunne identificere, hvem der som ledelse er berettiget til eller har været berettiget til at tegne den pågældende virksomhed.

I Erhvervs- og Selskabsstyrelsens edb-informationssystem er det tillige muligt at foretage søgning på personer på baggrund af deres navn eller adresse. Ved søgningen fremkommer alle de aktive og hævede selskaber, som en person har været eller er tilknyttet som bestyrelsesmedlem, direktør, stifter eller andet. Personen vises alene med navn og adresse, og det er tydeligt angivet, hvornår en person er fratrukket. Denne søgemulighed er nødvendig, fordi selskabets interessenter eksempelvis kan

have behov for at kunne se, om en person har været tilknyttet en række selskaber, som er gået konkurs eller tvangsopløst. Disse oplysninger er også nødvendige i forhold til offentlige myndigheders behov for personoplysningerne i forbindelse med bekæmpelse af økonomisk kriminalitet, herunder grænseoverskridende kriminalitet så som hvidvask og terrorbekæmpelse.

Det er således nødvendigt af hensyn til kreditorer, aftaleerhververe, offentlige myndigheder og andre interessenter, at oplysningerne fremgår af styrelsens edb-informationssystem.

I henhold til de almindelige forældelsesregler gælder der almindeligvis en 5- eller 20-årig forældelse for de fleste typer af krav/ansvar. Værdien af ledelsesoplysninger vil efter dette tidspunkt være begrænset. Det vil som følge heraf blive fastsat i lovforslaget, at personoplysningerne udelukkende vil blive opdateret i 20 år efter, at den pågældende ophørte med at være aktiv i virksomheder registreret i Erhvervs- og Selskabsstyrelsens edb-informationssystem, herunder aktie- og anpartsselskaber, erhvervsdrivende fonde samt enkeltmandsvirksomheder.

Det vil endvidere blive præciseret i bemærkningerne, at der vil blive udarbejdet nogle retningslinier for, hvornår adresseoplysninger m.v. kan undtages fra offentliggørelse.

3.6. Mulighed for at træffe beslutninger i aktieselskaber uden afholdelse af generalforsamling

(høringsversionens § 1, nr. 23, og nr. 24)

Dansk Industri kan ikke tiltræde forslaget om, at der indsættes hjemmel til, at aktionærene i enighed kan træffe beslutning om, at deres ret til at træffe beslutninger i selskabet udøves på anden måde end ved en generalforsamling. Det er efter *Dansk Industris* opfattelse helt usandsynligt, at et børsnoteret selskab vil benytte sig af den foreslåede mulighed.

Det er således *Dansk Industris* opfattelse, at generalforsamlingen indtil i dag har været anset for et grundlæggende element i aktieselskabsretten. Såfremt der skal foretages sådanne helt grundlæggende forandringer af aktieselskabets karakteristika, finder organisationen, at dette kræver en mere dybtgående analyse, end den der synes at have været mulighed for i forbindelse med analysen af administrative byrder.

Dansk Industri finder på den baggrund, at hvis man skulle overveje et sådant forslag, burde det alene være i relation til selskaber, som kun har én aktionær, og således at aktieselskabslovens almindelige bestemmelser om generalforsamlingen igen finder anvendelse, såfremt selskabet senere skulle få mere end én aktionær.

Realkreditrådet bemærker, at det forudsættes, at den foreslåede bestemmelse om børsnoterede og statslige aktieselskaber også skal være gæl-

dende for realkreditinstitutter. De nævner således, at i relation til realkreditinstitutter m.fl. er der særlig adgang for pressen til generalforsamlinger, jf. § 67 i lov om finansiel virksomhed.

Realkreditrådet finder, at dette bør fremgå af lovtæksten og lovbemærkningerne til bestemmelsen, for at undgå usikkerhed omkring bestemmelsens betydning i relation til realkreditinstitutter

Danmarks Rederiforening kan ikke støtte dette forslag. De henviser i øvrigt herom til Dansk Industris høringssvar vedrørende aktieselskabsloven m.v.

Kommentar

Aktionærernes ret til at træffe beslutninger i et aktieselskab kan efter de gældende regler udelukkende udøves på generalforsamlingen. I 2003 blev der indført mulighed for, at aktieselskaber kan afholde elektronisk generalforsamling.

Set i lyset af de muligheder aktionærerne i aktieselskaber har fået med de nye bestemmelser om elektronisk generalforsamling og den omstændighed, at aktieselskaber ligesom anpartsselskaber kan have en lille ejerkreds, findes det unødvendigt at opretholde de hidtidige formelle regler om beslutningsprocessen i aktieselskaber. Hvis samtlige aktionærer er enige om, at beslutninger kan træffes på anden vis end på en generalforsamling, ses der ingen begrundelse for at opretholde kravet om en fysisk generalforsamling.

Selvom der med forslaget gives mulighed for en større aftalefrihed og en mindre formbunden beslutningsproces i aktieselskaber, vil hensynet til den enkelte aktionær fortsat kunne varetages ved generalklausulen i aktieselskabslovens § 80 om utilbørlige begunstigelser. Den foreslåede ændring vil således ikke kunne anvendes til at fratage visse aktionærer deres indflydelse i selskabet, ligesom alle de øvrige beskyttelsesregler fortsat gælder. Endvidere opretholdes kravet om, at aktionærernes beslutninger skal kunne dokumenteres, hvis beslutningerne træffes på anden måde end ved afholdelse af generalforsamling.

Den tilsvarende regel i anpartsselskabsloven, hvor der ligeledes er krav om enighed, har ikke givet anledning til store problemer, uanset om der har været tale om et anpartsselskab med eller uden bestyrelse.

Det vurderes på baggrund af ovenstående at være forsvarligt at indføre tilsvarende regler for aktieselskaber.

Det vurderes dog på baggrund af høringssvarene for hensigtsmæssigt, at aktionærerne konkret inden hver generalforsamling skal tage stilling til, hvorvidt samtlige aktionærer er enige om, at beslutninger kan træffes på anden vis end på en generalforsamling. Det vil således ikke være

muligt at fastsætte en generel vedtægtsbestemt ordning om fravigelse af kravet om en generalforsamling.

I forhold til børsnoterede og statslige aktieselskaber samt andre selskaber (f.eks. realkreditinstitutter), hvor det blandt andet er fastsat ved lov eller bekendtgørelse, at pressen skal have adgang til disse selskabers generalforsamling, vurderes det på baggrund af de modtagne hørings svar, at den foreslåede mulighed for at træffe beslutninger uden afholdelse af en generalforsamling ikke skal omfatte disse selskaber.

3.7. Lempelse af regler om kapitaltab i anpartsselskaber

(høringsversionens § 2, nr. 30)

Liberale Erhvervs Råd finder, at den foreslåede lempelse af reglerne vedrørende kapitaltab i anpartsselskaber vil medføre rimelige og meget velkomne lettelser for erhvervslivet.

Dansk Industri oplyser, at de kan støtte de foreslåede ændringer af reglerne om kapitaltab i anpartsselskaber, idet de eksisterende regler om kapitaltab ikke sjældent er årsag til en stor byrde for mange iværksættervirksomheder. *Dansk Industri* bemærker i den forbindelse, at hvis et selskab har store afskrivninger i forbindelse med opstarten, kan en lille, men dog spirende, indtjening være utilstrækkelig til at undgå, at der indtræder kapitaltab i selskabet. Disse selskaber vil i en del tilfælde efter de gældende regler kunne undgå krav om retablering af selskabskapitalen efter indsendelse af konsolideringsplaner til Erhvervs- og Selskabsstyrelsens godkendelse. Dette er imidlertid efter *Dansk Industri*'s opfattelse både omkostningsfuldt og tidskrævende i en periode, hvor iværksætteren typisk har andet at tage sig til. *Dansk Industri* påpeger i den forbindelse, at der efter straffelovens § 296, stk. 1, nr. 4, litra c, er straffehjemmel for særligt grove forsyndelser mod pligten til at reagere ved konstateret kapitaltab.

Foreningen Registrerede Revisorer FRR og *Finansrådet* bemærker, at de gældende regler om kapitaltab i anpartsselskaber er hensigtsmæssige, og at de derfor ikke kan støtte den foreslåede lempelse af kapitaltabsreglerne i anpartsselskaber. Organisationerne anfører i den forbindelse, at anpartsselskaber har lempeligere krav om minimumskapital, og at der typisk ikke er en bestyrelse i et anpartsselskab. Der er derfor efter organisationens opfattelse behov for at opretholde de gældende strengere krav for blandt andet at sikre en tilstedeværelse af en minimumskapitalen.

Foreningen af Statsautoriserede Revisorer støtter den foreslåede ensretning af reglerne om kapitaltab for aktie- og anpartsselskaber.

Skatteministeriet finder, at der i forbindelse med ændringer af anpartsselskabslovens regler om kapitaltab bør indføres bestemmelser i lighed med aktieselskabslovens § 140 i anpartsselskabsloven. Derved vil det

efter ministeriets opfattelse blive synliggjort for ledelsen i et anpartsselskab, at udøvelsen af ledelsesfunktionen er forbundet med et ansvar.

Kommentar

Det følger af de gældende krav i anpartsselskabsloven, at hvis et anpartsselskab taber mere end 40 pct. af anpartskapitalen, skal selskabets øverste ledelsesorgan redegøre for selskabets økonomiske stilling over for anpartshaverne. Ledelsesorganet skal endvidere stille forslag til beslutning, der enten fører til fuld dækning af anpartskapitalen eller til opløsning af selskabet.

Som en undtagelse hertil kan Erhvervs- og Selskabsstyrelsen give selskabet en frist til at retablere anpartskapitalen ved egen indtjening. Det kræver, at selskabet udfærdiger og indsender konsolideringsplaner m.v. Typisk består disse af en handlingsplan med udgangspunkt i en beskrivelse af de forhold, som har medført tabet af kapital tillige med revisorpåtegnede og ledelsesgodkendte budgetter, der indeholder budgetforudsætninger eller hovedtal med forudsætninger.

I aktieselskaber skal bestyrelsen foranledige, at generalforsamling afholdes senest seks måneder efter, at selskabet har tabt halvdelen af sin aktiekapital. På generalforsamlingen skal bestyrelsen redegøre for selskabets økonomiske stilling og om fornødent stille forslag om, hvilke foranstaltninger der bør træffes.

Aktieselskabsloven indeholder således ikke krav om fuld genetablering af aktiekapitalen. Endvidere vurderer ledelsen i det enkelte tilfælde, om opstilling af regnskab, perioderegnskab og mellembalance m.v. er en nødvendig forudsætning for at kunne fortsætte selskabet forsvarligt. Der er ikke nogen pligt til at involvere hverken revisor eller Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.

Anpartsselskabsformen er beregnet for mindre selskaber, der har en mere beskeden størrelse end aktieselskaber. Derfor kan det anføres, at reglerne for anpartsselskaber ikke bør være strengere og mere omkostningstunge end reglerne for aktieselskaber, medmindre helt særlige hensyn taler herimod. Endvidere forekommer det at være problematisk, at der pålægges et selskab i økonomiske vanskeligheder den væsentlige byrde, det kan være at opfylde reglerne om kapitaltab.

Det vil dog i bemærkningerne til bestemmelsen blive præciseret, at straffelovens § 296, stk. 1, kan finde anvendelse ved særligt grove forsyndelser mod reglerne om kapitaltab.

Med henblik på at tydeliggøre ledelsens erstatningsansvar i anpartsselskaber vil regler om erstatningsansvar som nævnt tidligere blive indskrevet i anpartsselskabsloven.

3.8. Ophævelse af mulighed for kommunal eller statslig revision i erhvervsdrivende fonde, som er registreringspligtige

(høringsversionens § 4, nr. 3)

Kommunernes Revision bemærker, at muligheden for, at Kommunernes Revision kunne revidere årsregnskaber for erhvervsdrivende fonde, blev indsat efter drøftelser mellem Kommunernes Revision og Industriministeriet ved vedtagelsen af lov om erhvervsdrivende fonde. Bestemmelsen sigter mod de tilfælde, hvor erhvervsdrivende fonde har tilknytning eller modtager betydelige tilskud fra stat eller kommune. Disse erhvervsdrivende fonde skal efter Kommunernes Revisions opfattelse have mulighed for at blive underlagt statslig eller kommunal revision. Kommunernes Revision finder på den baggrund, at den eksisterende bestemmelse i lov om erhvervsdrivende fonde om kommunal eller statslig revision ikke skal ophæves, ligesom de ikke mener, at samordning af reglerne er et tilstrækkeligt argument for at ophæve paragraffen, da fonde er forskellige.

Kommunernes Landsforening tilslutter sig Kommunernes Revisions synspunkt og tilføjer, at en lovændring på dette punkt bør afvente betænkningen fra det udvalg, som er nedsat i regi af Indenrigs- og Sundhedsministeriet og som har til opgave at vurdere den kommunale revisions sagkundskab og uafhængighed.

Rigsrevisionen fraråder at ophæve § 39 i lov om erhvervsdrivende fonde, idet en ophævelse af bestemmelsen blandt andet vil medføre, at statslige erhvervsdrivende fonde, som ikke oprettes ved lov eller i henhold til lov, vil skulle revideres af en statsautoriseret eller registreret revisor. Rigsrevisionen vil herefter ikke umiddelbart have revisionskompetence i medfør af rigsrevisorlovens § 2 i forhold til disse fonde, men alene adgang til regnskabs gennemgang efter rigsrevisorlovens § 6, jf. § 4. Rigsrevisionen finder endvidere den gældende bestemmelse hensigtsmæssig, da bestemmelsen understøtter en god systematik omkring forholdet til reglerne for den statslige revision.

Kommentar

På baggrund af høringen foreslås det, at spørgsmålet udskydes, til arbejdet under Indenrigs- og Sundhedsministeriet om Kommunernes Revisions stilling i henhold til revisorloven er afsluttet.

3.9. Høringsparternes ønsker om yderligere ændringsforslag

Høringsparterne har fremsat ønske om at få følgende yderligere forslag medtaget i lovforslaget:

3.9.1. Ophævelse af krav om oplysning om bestyrelsesmedlemmers, direktørers og ledende medarbejders aktiebesiddelser

Finansrådet opfordrer til, at det overvejes, om der med de insiderregler, der findes i værdipapirhandelsloven, fortsat er behov for reglerne i aktieselskabslovens § 53, stk. 1 og 2, om oplysning om bestyrelsesmedlemmers, direktørers og ledende medarbejders aktiebesiddelser i selskabet og selskaber inden for samme koncern. Efter Finansrådets opfattelse er reglerne overflødige.

Kommentar

Der vil i de kommende år blive foretaget en generel gennemgang af aktieselskabslovens regler og lovens overensstemmelse med blandt andet den internationale udvikling. Det vurderes, at forslaget om ophævelse af krav om oplysning om bestyrelsesmedlemmers, direktørers og ledende medarbejders aktiebesiddelser mest hensigtsmæssigt kan overvejes i den forbindelse.

Forslaget vil som følge heraf ikke blive medtaget i lovforslaget.

3.9.2. Udvidelse af den foreslåede mulighed for fusion og spaltning af virksomheder omfattet af lov om visse erhvervsdrivende virksomheder

Advokatrådet tiltræder, at der er behov for fusions- og spaltningsregler for de nævnte selskabstyper, men foreslår, at man overvejer fordele og ulemper ved at udvide forslaget, således at fusion og spaltning ikke begrænses til samme selskabstype.

Kommentar

Forslaget vedrører selskaber med begrænset ansvar som er omfattet af lov om visse erhvervsdrivende virksomheder, hvilket vil sige andelsselskaber, foreninger og selskaber med begrænset ansvar. Loven definerer alene andelsselskaber, men ikke foreninger eller selskaber.

Der er mange fælles træk ved disse selskabstyper, der er karakteriseret ved, at selskabsrettighederne er knyttet til personerne bag selskabet. Typisk har disse selskaber ingen kapital, hver selskabsdeltager har én stemme, ligesom retten til udbytte er knyttet enten til personen eller til de varer/tjenester, der ydes til selskabet. Det kan derfor være hensigtsmæssigt at udvide de foreslåede regler om fusion og spaltning, således at dette er muligt indenfor de selskabstyper, der har begrænset ansvar og er omfattet af lov om visse erhvervsdrivende virksomheder.

Omvendt er der væsentlige forskelle mellem de nævnte selskabstyper og kapital-selskaber. I aktie- og anpartsselskaber er der en fast registreret kapital, og stemme- og udbytterettigheder er knyttet til den enkelte selskabsdeltagers kapitalandel, ligesom de er omfattet af en materiel lovgivning. Det synes derfor ikke hensigtsmæssigt at tillade fusion eller spaltning mellem kapital-selskaber og virksomheder med begrænset ansvar omfattet af lov om visse erhvervsdrivende virksomheder.

4. De hørte myndigheder, organisationer m.v.

Følgende myndigheder og organisationer m.v. har givet høringssvar:

Advokatrådet, Arbejdsmarkedets Tillægspension, Danmarks Rederiforening, Danmarks Statistik, Dansk Aktionærforening, Dansk Byggeri, Dansk Handel og Service, Dansk Industri, Dansk Landbrug, Datatilsynet, Erhvervs- og Byggestyrelsen, Finansrådet, Finanstilsynet, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Forbrugerrådet, Foreningen Danske Insolvensadvokater, Foreningen Danske Revisorer, Foreningen Registrerede Revisorer FRR, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Forsikring & Pension, HTS Handel, Transport og Serviceerhvervene, Håndværksrådet, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Investeringsforeningsrådet, Kommunernes Landsforening, Kommunernes Revision, Konkurrencestyrelsen, Kuratorforeningen, Landbrugsrådet, Liberale Erhvervs Råd, Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, Patent- og Varemærkestyrelsen, Realkreditrådet, Rigsrevisionen, Skatteministeriet, Socialministeriet, Statsadvokaturen for Særlig Økonomisk Kriminalitet, Syddansk Universitet, Undervisningsministeriet, Værdipapircentralen og Aarhus Universitet.

Følgende myndigheder og organisationer m.v. har ikke givet høringssvar:

Amtsrådsforeningen i Danmark, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Beskæftigelsesministeriet, Bonnier Informatics A/S, Børsmæglerforeningen, Civiløkonomerne, COOP Danmark, Danmarks Nationalbank, Danmarks Skibsmæglerforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Autoriseret Markedsplads A/S, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Erhvervsgartnerforening, Dansk Landbrugsrådgivning, Dansk Management Råd, Danske Andelskasser, Danske Andelsselskaber De Samvirkende Købmændsforeninger (DSK), Den Danske Finansanalytikerforening, Den Danske Fondsmæglerforening, Det danske Handelskammer, Det Kooperative Fællesforbund, Det Økonomiske Råds Sekretariat, Finansforbundet, Finansministeriet, Finanstilsynet, Foreningen for Danske Brugsforeninger, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, Færøernes Landsstyre, Grønlands Hjemmestyre, Handelshøjskolen i København, Handelshøjskolen i Århus, HK Handel, Ingeniørforeningen i Danmark, Justitsministeriet, Konkurrencerådet, Krak, Københavns Fondsbørs A/S, Københavns Universitet, Købmændsstandens Oplysningsbureau (KOB), Landsorganisationen i Danmark, Ledernes Hovedorganisation, Lønmodtagernes Dyrtidsfond, REVIFORA, Foreningen for revision, økonomi og ledelse, Statsministeriet, TDC A/S, Transport- og Energiministeriet, Udenrigsministeriet, Aalborg Universitet.